

86. MMS Čáslav 2022

Morové sloupy, více či méně honosné, lidé v minulosti vztyčovali jako poděkování za ochranu před morovou epidemií nebo prosili dopředu o pomoc před další epidemií. Jeden takový symbolický vztyčili chovatelé harckých kanárů tím, že se jim podařilo ve dnech 11.–16. ledna 2022 uspořádat v prostorách Střední zemědělské školy Čáslav již 86. ročník Mezinárodní mistrovské soutěže ve zpěvu harckých kanárů (MMS) za chovný rok 2021, navzdory možná vrcholící epidemií COVID 19, jako potvrzení toho, že naši zálibu nic nerozvrátí, ani pandemie.

Skutečný morový sloup, jeden z klenotů historického centra Čáslavi, byl postaven už v roce 1745 nedaleko od místa konání této tradiční soutěže, uprostřed královského města Čáslav na Náměstí Jana Žižky z Trocnova, které se mimochodem, svou rozlohou téměř 20 tisíc m², řadí mezi naše největší náměstí. Čáslavský morový sloup je tzv. mariánského typu a po nedávném rozsáhlém restaurátorském zásahu doslova ozařuje zvláštní mystikou celý prostor náměstí.

Největší morová epidemie v letech 1357–1363 stála život třetinu až polovinu evropského obyvatelstva. Poslední pandemie moru, která zasáhla české země v letech 1713–1715, zahubila už „jen“ 200 tisíc lidí. Pak už naše obyvatele trápily epidemie cholery, tyfu či promoření tuberkulózou. Určitě dnes snáze pochopíme strach našich předků z epidemií, protože sami, se všemi vymoženostmi moderní medicíny, s jednou drtivou celosvětovou epidemií zatím nepřilíš úspěšně bojujeme. Chce se věřit, že shora shlížející Panna Marie a pod ní stojící svatý Jan Nepomucký, svatý Prokop, svatý Florián a svatý Šebestián, který byl speciálně uctíván jako ochránce proti moru, pomohou současníkům nejméně tak, jako pomohli už v minulosti, kdy ještě nebylo k dispozici očkování.

Na severozápadním konci krásně upraveného čáslavského náměstí najdeme kostel sv. Petra a Pavla, který se pyšní nejen nálezem části pravděpodobné Žižkovy lebky, ale i 88,5 m vysokou věží, pátou nejvyšší v České republice. V historickém centru Čáslavi je zajímavostí více, ale jen pár minut příjemné chůze od morového sloupu jsou budovy velmi pěkně renovované Střední zemědělské školy Čáslav, kde kanárkáři se svou soutěží našli už poněkolkáté plně vyhovující příjemné zázemí, též díky pochopení a spolupráci výtečné paní Naděždy Kohlové a obětavé Jany Nováčkové z domova mládeže této školy. Uspořádat v dnešní době takovou akci není vůbec jednoduché. Pokud si vybavíte, jaké potíže provázely několikrát odkládaný 85. ročník naší soutěže, jistě uznáte, že pro pořadatele to byla hodně adrenalinová záležitost.

Mezinárodní mistrovská soutěž ve zpěvu harckých kanárů je pro české a slovenské kanárkáře tradičním vyvrcholením celoroční práce a stovek hodin přípravy kanárů. Vše začíná pečlivým výběrem rodičovských párů, plánovaným křížením podle zpěvních vloh, jejich upevňováním v dalších generacích. Každý, kdo to s chovem soutěžních kanárů myslí vážně, tráví spoustu času nad přípravou a plánováním chovné sezony. Obklopí se na pracovním stole rodokmeny šampionů, které se mu podařilo odchovat nebo získat od jiných chovatelů, vezme chovné knihy a plánuje a plánuje. Pak nastává doslova mravenčí práce při chovné sezoně, kdy od února do června pipláme harcké kanáry (či spíše pomáháme v tom kanářím rodičům) od vajíčka přes holátka až po odstavená mlád'ata. Sledujeme oplozenost, líhnivost vajec, důležitá je krmivost a vůbec starostlivost samiček. Potom je tu kokcidioza, megabakterioza a různé další nástrahy v chovu.

Odstavení mladí samečci se prvně začínají zpěvně projevovali už v proletu. Během léta se ve voliérě dále rozvíjejí a od září či října po umístění do tzv. „školy zpěvu“ mladí samečci zpěvně vyžívají. Při správném tréninku se kanáři dostávají v prosinci do vrcholné zpěvní formy, jakou už v životě mít nebudou. Chovatel musí následně sestavit dobré kolekce na místní soutěže, aby tam splnil limit pro účast na mistrovské soutěži. Z těch dobře obodovaných kanárů musí vybrat ty nejlepší a sestavit kolekci čtyř zpěváků, pokud možno špičkového zpěvu a bez chyb, ale se všemi bodovatelnými túrami.

Tuto kolekci je nutno sladit např. pomocí krmení a tréninkem vycvičit tak, aby při posuzování bez problémů předvedla své kvality. Na mistrovské soutěži je možno zúčastnit se se dvěma kolekcemi, případně s jedinci. Pokud odchováváme 4-5 samečků, pak je to „jednoduché“, není moc co vybírat a zklamání tak nebolí. Pokud však chovatel s velkými ambicemi odchovává desítky až stovky mladých, může mít naopak dilema, koho vybrat. Celoroční úsilí kanárkáře se zkoncentruje do třicetiminutového posouzení kolekce, kde je vše anonymní, a i doba a termín posouzení jsou náhodně vylosovány. Je to hop nebo trop, buď kolekce uspěje, nebo ne. Šanci dostanou harčtí kanáři jen jednou, další rok už soutěží noví mladí dorostenci. Asi nejnáročnější, ale zároveň i nejkrásnější, je práce s přípravou kolekce na soutěže, hodiny a hodiny poslechu zpěvu a výběr nejlepších kanárů. I mně se sice líbí různé formy barevných nebo postavových kanárů, ale tam je výběr na soutěže mnohem jednodušší. Už po přepeření chovatel vidí, jak dopadnul, či spíše, jak „nabarvil“. Když však začne zpívat harcký kanár, je to lahoda pro naše uši a pohlázení pro duši.

Chov harckých kanárů je krásná, elitní, ale velmi obtížná disciplína, a zřejmě i proto chovatelů není tolik jako v jiných oborech. Pochopitelně, pokud chovatel věnuje odchovu a přípravě kolekce tolik úsilí, zákonitě očekává, že mistrovská soutěž bude bezchybně připravená a vše proběhne regulérně. Je k tomu nezbytný realizační tým se značnými zkušenostmi, aby se vše podařilo zajistit, jak je třeba. Dá se říci, že poslední roky se etablovala skupina zkušených chovatelů-organizátorů z Ústřední odborné komise chovatelů zpěvných kanárů ČSCH a Sboru posuzovatelů harckých kanárů, soustředěná kolem Jirky Vrňaty, která dokáže připravit vše na jedničku. Kdo podobnou akci nikdy neorganizoval, ten si ani v nejmenším nedokáže přestavit to vysoké nasazení, které je potřeba.

Vše začíná už předchozí rok sháněním prostředků u sponzorů, vyhledáváním vhodných prostor a sestavováním ochotné a pracovité skupiny lidí. K tomu je potřeba i určité invence na zpestření programu, nápady na překvapení atd. Důležitý je samotný příjem ptáků na mistrovskou soutěž, kdy se nesmí nic splést. Evidence je přísně anonymní, každý má zapečetěné klíčky a čísla jsou uložena u garanta soutěže. Nesmí se zaměnit ani individuálně přinesená krmiva pro jednotlivé kolekce. Podstatné, pro schopnost zazpívat a předvést to nejlepší, jsou světelné podmínky v místnosti pro kolekce a teplota. Vše se sleduje a reguluje plynule podle toho, jak ptáci zpívají. Následují tři vysilující dny s posouzením všech kanárů. Letos to bylo 51 kolekcí od 41 chovatelů a k tomu 7 jednotlivců. Výsledky se pod značným časovým presem musí včas vytisknout. Pak se na slavnostní vyhodnocení sjedou chovatelé, či spíše už den předem ke kamarádkým hovorům a zábavě, a několikrát denně se poslouchají kolekce. Ale realizační tým stále pečuje o harcké kanáry a nemá klid ani poslední den, kdy je potřeba kolekce v pořádku vydat a vše sklidit. Je to obrovská práce, zasluhující vděk všech nás soutěžících.

Letos se organizace 86. ročníku kanárkářské soutěže ujala ZO CHZK Canaria Praha. Záštitu nad soutěží převzal náměstek primátora Hlavního města Prahy Ing. Petr Hlubuček. Byla to i oslava 100. výročí založení „Prvního československého spolku pro pěstění kanárů a ochranu ptactva se sídlem na Královských Vinohradech“, předchůdce dnešní Canarie Praha. Přátelům z Prahy závidím jejich historické kroniky, včetně onoho zakládajícího dokumentu. Je to zatím ne zcela využitý zdroj informací z kanárkářské historie. Pro mě je velmi poučná malá knížička z roku 1941, kterou sepsali k jubilejnímu X. sjezdu delegátů Svazu spolků pro chov ušlechtilých kanárů v Čechách pánové odhadci Procházka a Richter ze smíchovského spolku a Heibl z žižkovského spolku. Z materiálů vyplývá, že první spolek v Praze byl založen v květnu 1893.

Chov kanárů byl na vysoké úrovni a již v roce 1900 jsou v Praze spolky čtyři. Spolky vznikají i v jiných českých městech, např. v Plzni v roce 1900 vznikl spolek přátel přírody „Sris“, a poté v roce 1908 byla založena pobočka pražského spolku, která se hned v roce 1909 přeměnila na samostatný spolek. Některé nově vzniklé spolky se 26. prosince 1912, ještě v rámci monarchie, spojily do Svazu spolků pro chov ušlechtilých kanárů v zemích koruny České se sídlem v Praze. Členy tohoto svazu byly tři pražské spolky a od února 1913 Spolek Kanaria Plzeň, od března Kanaria Teplice a od května

spolek Brno. Začal též vycházet spolkový časopis „Český ušlechtilý kanár“ a v prosinci 1913 byla uspořádána I. svazová výstava v Lidovém domě.

První světová válka tyto aktivity výrazně utlumila. V nově vzniklé samostatné republice, díky vlně nacionálního nadšení, došlo k mohutnému rozvoji všeho „československého“. Na této vlně nadšení vznikl 5. února 1922 též vinohradský spolek a o jeho dalších osudech v uplynulém století si můžete počíst ve velmi kvalitně připraveném katalogu 86. ročníku naší soutěže v roce 2022, jehož autorem je Martin Kabát, DiS. Výsledkovou část zpracoval Ing. Ladislav Svoboda. Ředitelkou soutěže byla Markéta Tallerová, ale tu jsme bohužel na slavnostním vyvrcholení soutěže postrádali z důvodu karantény. Garantem soutěže za ÚOK CHZK byl RNDr. Pavel Pivoňka. O účetnictví a další ekonomické záležitosti se postarala Markéta Vystrčilová a kolem kolekcí a další pomocné práce zvládali Václav Loučka a Jiří Vrňata. Ale byla to týmová práce tak, aby vše klapalo a dobře dopadlo.

O posouzení se letos postarali zkušený Marek Petráš za Slovenský zväz chovateľov a Ing. Jan Holý za Český svaz chovatelů. Výsledné posouzení bylo průměrem obou výsledkových listin, a to vše si můžeme po několikadenním napětí prostudovat v přehledně uspořádané výsledkové části katalogu, ve zkratce:

1. Jiří Vrňata (ZO Canaria Praha)	356,5 bodu
Mezinárodní Mistr a Mistr České republiky	
2. Jan Lachnit (ZO Brno)	356,0 bodů
3. Miroslav Jankovič (ZO Kanária Bratislava)	355,5 bodu
Mistr Slovenské republiky	
4. Petr Demel (ZO Brno)	355,0 bodů
5. Bohumil Šlosar (ZO Havlíčkův Brod)	354,5 bodu
6. Jiří Macháček (ZO České Budějovice)	354,5 bodu
7. Ing. Dušen Calábek (ZO Ostrava)	354,5 bodu
8. Jaroslav Vychodil (ZO Brno)	354,5 bodu
9. Břetislav Severa (ZO Brno)	353,5 bodu
10. Jozef Petráš (ZO Martin)	353,0 body

V soutěži jednotlivých organizací:

1. ZO Brno (Lachnit, Demel, Vychodil)	1065,5 bodu
2. ZO České Budějovice (Macháček, Pfauser, Císař)	1058,5 bodu
3. ZO Havlíčkův Brod (Šlosar, Svoboda, Dobrovolný)	1058,0 bodů

Soutěž jednotlivců:

1. Josef Kozar (ZO Brno)	90 bodů
2. Miroslav Procházka (ZO Brno)	87 bodů
3. Markéta Vystrčilová (ZO Canaria Praha)	86 bodů

Posuzovatelé „rozdali“ body vskutku pěkné. Sezona se podle všeho vydařila. Dvacet kolekcí dosáhlo 350 a více bodů. Nezazpívali jen čtyři ptáčci, což je veliký úspěch a důkaz kvalitní práce realizačního týmu. Co dodat k pořadí? Na špici o pořadí rozhodovaly půlky bodu. Vítězství a titul Mezinárodní mistr a Mistr České republiky Jirky Vrňaty nemůže nikoho překvapit. Kdo zná jeho velmi rozsáhlý chov, kdo ví, kolik času a úsilí Jirka kanárům věnuje, ten mu to musí přát. Jirka může z tolika kvalitních odchovů snadno sestavit hned několik špičkových kolekcí, které jsou na místní soutěži bez konkurence. Na mistrovské soutěži už je to na špici dosti vyrovnané, ale i s troškou toho

nezbytného štěstíčka to letos vyšlo už po desáté, když první mistrovský titul Jiří získal už v roce 1979. Vítězství podtrhly i oceněné nejlepší basové role.

Na druhém místě skončil „skokan roku“ Jan Lachnit, mladý nadějný chovatel, který se velmi zasloužil i o vítězství uničovského pobočky družstva z Brna. V předchozích letech se umísťoval nejlépe v druhé desítku, až letos to konečně „zacinkalo“ a stál na pomyslné bedně. Na třetím místě a se ziskem již sedmého titulu Mistr Slovenské republiky se umístil Miro Jankovič z Bratislavy. I jeho druhá kolekce se umístila hned vedle se stejným ziskem bodů na nehodnoceném místě, a navíc získal i cenu za nejlepší duté role. Jeho kanár číslo 174 by vyhlášen nejlepším kanárem soutěže a všechny příjemně překvapil svým klasickým zelenostrakatým „harcovým“ vzhledem. Barva harcových kanárů se sice nijak nebuduje ani nehodnotí, ale u tohoto ptáčka bych udělal výjimku a dal mu i titul šampiona krásy.

Na čtvrté místo vystoupal další matador z uničovské pobočky brněnské ZO Petr Demel, čímž potvrdil nedávný bronz získaný na minulém mistráku v Kuksu. Je to jistě kvalitativní posun poslední roky do první desítky při srovnání s 32. místem v Havlíčkově Brodu v roce 2016 nebo 13. v Josefově 2017. Na 5. místě se umístil další chovatel se slibně se rozjíždějící kariérou, Bohumil Šlosar z Havlíčkova Brodu, který se do první desítky dostal už na minulém mistráku v Kuksu. Šestý Jiří Macháček z Tábora, resp. ZO České Budějovice, bývalý Mistr z roku 2006 a Vicemistr z roku 2013, po několika průměrnějších letech opět potvrdil trvalou kvalitu chovu a přispěl i k druhému místu Budějovic v hodnocení družstev. Na 7. místo konečně dosáhl Ing. Dušen Calábek po loňském 14. místě. Ono to kolem vítězné desítky „řukalo“ již v roce 2017 v Josefově nebo 2019 v Komorní Lhotce, kde byl 11., ale teď už si vydobyl elitní desítku a už jako snad jediný drží prapor kdysi slavných ostravských kanárkářů. Nejlepší píšťaly přinesli kanáři Jaroslava Vychodila, který svým 8. místem posílil vítězný tým Brno (s pobočkou Uničov), a ten Uničov bych tady podtrhnul... Loňský Mistr Břetislav Severa z Černé Hory (nikoliv na Balkáně, ale u Brna) je možná se svým 9. místem letos trochu zklamán, ale o trvalé špičkové kvalitě jeho kanárů není pochyb a určitě se v dalších soutěžích zlepší. Na 10. místě se umístila kolekce mnohonásobného Mistra Slovenska i vítěze mezinárodního, Jozefa Petráše z Martina. Kolekce se při jejím poslechu projevila jako velmi pilná, vyrovnaná a dobře sladěná a já bych neváhal umístit ji ještě výše v pořadí.

Ale jak už jsem řekl, kolekce byly velmi vyrovnané a na půlbodové rozdíly v pořadí má vliv i aklimatizace ptáků, denní doba posouzení nebo i jiné okolnosti. Potvrzuje to i pohled do pelotonu, kde se od 11. místa s plus minus 352 body jen s nepatrnými rozdíly umístilo sedm výborných chovatelů: Lád'a Svoboda, Václav Loučka, Standa Tomiczek, Pepa Sikora, Jan Pfauser, Vlado Kubík a Áda Císař. Hned za nimi namátkou Bohouš Fábera nebo hlouběji v poli Petr Rudolf nebo Jirka Dušek. Ale nemůžeme tu jmenovat všechny. Kanárkářská komunita je velmi přátelská a družná a hlavně, nepozorují v ní nějaké výrazné sobectví nebo haštěřivost, rozšířenou, jak občas zaslechnu, v jiných chovatelských odbornostech. Projevuje se to mimo jiné i v tom, že si kanárkáři velmi ochotně navzájem poskytují chovatelský materiál a každé naše setkání se vyznačuje výrazným výměnným ruchem, kdy se kanárci stěhují napříč republikami, což viditelně podporuje vzestupu kvality všech chovů.

Letošní ročník byl stále ve stínu pandemie COVID 19, a i když už je to vcelku únavné, stále jsme pečlivě a zodpovědně dodržovali všechna nařízení k zamezení nákazy a prakticky všichni již buď byli očkovaní, nebo měli nákazu za sebou. Celá akce proběhla ve výrazně redukované formě. Nekonal se oblíbené předvádění kolekcí pro veřejnost, bylo zrušeno i pozvání čestných hostů z předsednictva a slavnostní večer a rozdílení cen byly ve značně komorním duchu, poté následovaly spíše rozhovory jednotlivých chovatelů, prostě žádná kolektivní „řachanda“ či taneční veselí jako v dřívějších letech. Ani to nám však nevzalo radost ze setkání a ze sdílení společného koníčka. Ne každý se sice umístil podle svých představ, ale já zastávám názor „i cesta může být cílem“, což jakoby podporuje moje umístění.

Krásný a zajímavý je celý kanárkářský rok, každý měsíc, od pipláni mlád'at, přes napínavé očekávání u proletovaček, až po rozvoj lahodných zpěvních tůr při tréninku ve škole zpěvu. To dobré umístění na soutěžích je už jenom pomyslná třešnička na dortu. Takže do další chovné sezony přeji všem pevné zdraví a co nejvíce oněch třešniček na dortu ☺

MUDr. KAREL EDELMANN, Ph.D., foto autor, Vladimír Havlíček a Karel Koník

